

Pereszlényi Zoltán: ...a múltat sem feledjük...

Hogy kerültem Szekszárdra anno 1971-ben?

„Jöhettél volna előbb is, már majdnem bevonultam helyetted” - mondta édesanyám. **Úgy a bevonulásom, mint a leszerelésem nem hétköznapi történet. Ha kíváncsi vagy rá olvasd el, megtisztelsz vele, ha nem, görgess tovább.**

Előzmény: Az első bevonulásomat katonai szlenggel mondván „elkúsztam”, ugyanis nem értem oda időben a bevonulás helyszínére (Pécs).

Többször előfordult, hogy nem aludtam otthon, mert mindig volt valami „dolgom”, őseim ezt már megszokták tőlem.

Szüleim addig nem is aggódtak, míg el nem jött el a bevonulásom reggele. Amikor bejött jó anyám a szobámba, hogy felébresszen, nem talált az ágyamban, no, akkor azért kezdett aggódni.

Fogta a bevonuló parancsot és az összekészített csomagomat, felült a vonatra és elment Pécsre kb.50 km, (akkor még Márokon laktam) bízva abban, hogy bárhol is lehetek, csak lesz anyyi eszem, hogy megjelenek a bevonulás helyszínén.

Ha valaki nem jelent meg akkoriban a besorozáson, annak következményei voltak, ha csak nem volt valami hihető története.

Három nappal a bevonulás előtt (februári hónap) szikrázóan sütött ugyan, de egy cseppet sem volt meleg, (farmer jacky – farmer nadrág- magas szárú cipő nem igazából motoros öltözet) én úgy gondoltam, hogy a „Pirossal” - mert csak így hívtuk a 250-es Jawa-t -, fordulok még néhány kört, elköszönök a barátaimtól (Villány, Bóly, Mohács) és egyszer csak azt vettem észre, hogy Budapest felé tartok.

Paks után egy kicsit megváltozott az időjárás, szó szerint rám fagyott a havas eső.

„Tőle” is el kell köszönnöm - mormogtam magamban. Azon gondolkodtam, hogy húzzam jobban a gázt és előbb odaérek, vagy menjek lassabban és nem „ver” annyira a hideg, estefelé már Budapesten voltam. Mikor célhoz értem, úgy néztem ki, mind egy jégszobor.

De a „the power of love” (a szerelem ereje) gyorsan felolvasztott. Egy éjszaka, egy nap, megérte, de még várt rám a hazafelé út.

Az időjárás nem változott. Szereztem három békebeli papírzsákot (többrétegű) beleálltam, körbetekertem a lábaimon, átkötöttem spárgával, a harmadikat betömtem a farmer jacky elejébe, aztán megrántottam a „Piros” bajsztát – gáz. Csak úgy megjegyzem, egy motorossal sem találkoztam a kb. 250 km-es útszakaszon.

Hazafelé Dunaújváros előtt rángat, csattog, megállt a „Piros”. Sötét volt és nagyon hideg kb. este fél 10. Felvett egy kis teherautó, „Pirost” felraktuk a platóra és bevitt a városba.

Hogy ne legyen baj - mert akkor már tudtam nem fogok hazaérni, mobiltelefon meg akkor még nem volt -, jelentkeztem a rendőrségen és elmeséltem, hogy mi a szitu.

Az ügyeletes tiszt csak csóválta a fejét, úgy nézett rám, mint tyúk a piros kukoricára.

- *Azt, hogy valaki lekési a vonatot, vagy az esküvőjét, de a katonai bevonulást, ilyet még nem hallottam!* - mondta.

-

Először a fogdába akart tenni, aztán nagy nehezen sikerült meggyőződnöm.

- *Ha lehet azt én kihagynám, nem vagyok én bűnöző!*

- *Akkor ott a váróban várja meg a reggelt, nem messze innen van egy szerelő és az majd próbál segíteni* – mondta.

Gyors javítás, - mert csak a gyertyakábel adta meg magát szerencsére - és irány haza, majd Pécsre.

Drága anyukám ott állt a kezét tördelve és csak annyit mondott:

- *Jöhettél volna előbb is, már majdnem bevonultam helyetted!*

Látta, hogy jól vagyok, semmi bajom, magához ölelt és abban a pillanatban minden haragja elszállt.

- *Na menj és jelentkezz le, mondtam nekik kicsit késni fogsz, de biztos ide jössz.*

Mivel lekéstem a hivatalos bevonulási időt, így létszámfelettinek minősítettek. Megkérdeztem az ottani parancsnokot:

- *Hova vittek volna, ha időben érkezem?*

- *Nagykanizsára a harckocsizókhöz!* – mondta.

Jaaa persze a@d! A jogsimat (többek között minden mezőgazdasági gépre, lánctalpasra stb.) és a magasságomat figyelembe véve pont ez lett volna nekem az ideális gondoltam magamban.

Irány haza! Mondanom sem kell, pillanatok alatt terjedt a hír „fatornyos” kis falumban. Mentek a találgatások, biztos elbújt, disszidált stb. stb. Abban az évben még maradt 8 hónapom, amit ki is „használtam”, mert tudtam, hogy úgysem úszom meg a katonaságot.

A szekszárdi laktanya kapuját 1971 október 28-án 18.00-kor léptem át és 1973 október 28-án 8.00-kor végleg elhagytam.

fotó: Bakó Jenő

Még az eskü előtt a kultúrtsízt, vagy mi a szösz, feltette a kérdést, hogy kinek van hangszere otthon, mert szeretnének egy zenekart összehozni a laktanyában.

Naná, hogy jelentkeztem!

Mivel még nem volt meg a katonai esküm, így csak egy öreg katona kíséretében mehettem haza a gitáromért, egy hosszú hétvégére. Pénteken este már otthon is voltam a „kísérővel”.

Na szerintetek kit választottam kísérőnek?

Volt ám nagy csodálkozás, alig egy hete vonultál be és már itthon vagy? A döbbenet sokak arcán kiült. Megjegyzem eltávozt, csak az eskü után lehetett kapni, ha....

Nap közben szájhagyomány útján terjedt a hír, hogy itthon van a Peresz, este buli a szokásos helyen. Szombaton este már civilben zenéltem a villányi művházban, az akkori zenekarommal. Másodjára is megtartva a búcsúkoncertet, ami néhány héttel előtte már meg volt.

Sokan csak azért jöttek el, mert nem hittek a fülüknek, hogy tényleg igaz a hír. Este nyolcra fullra megtelt a művház. Hatalmas buli volt.

Természetesen a „kísérőmről” rendes házigazda módjára gondoskodtam, hogy ne unatkozzon a buliban. A barátaimnak, lányoknak úgy mutattam be, hogy Ő a főnököm. Megkapott minden égi, földi jót!

Vissza Szekszárdra, vasárnap 22.00 órakor, annak rendje-módja szerint lejelentkeztünk a kapuszolgálatnál.

Hoztam a gitáromat és megalakítottuk az „Angyalbőr” Triót. Dobosunk csak néha volt, mert ő inkább a kintinban érezte az „ütemet” ahogy összekoccantak a korsók.

(Laci, Zoli, Jani) vezetéknevekre már nem emlékszem.

Az első hat hónapban a híradó szakaszban híradó (rádiórelé) kiképzést kaptam - azért az kemény volt, tévedni nem lehetett -, illetve minden más kiképzést is megkaptam.

Légítámadás elhárítása szennyezett terepen

A legjobb beosztás, amiről csak álmodni lehetett egy katonának, 18 hónap zászlóalj postás. Ide csak ajánlással lehetett bejutni.

„Sippantyú” lévén (első hat hónap) én csak azt láttam, hogy a körletünkből az egyik öreg katonatársam, Király Sándor „Sündörgő” reggel komótosan felkel, elkészül és csak este láttam újra, - ha néha egyáltalán bejött a laktanyába. Mondták, hogy ő a zászlóalj postása. A legjobb hely, szinte levelezőn végzi a katonaságot.

A hatodik hónap, azaz a kiképzés lejárta előtt a laktanyaparancsok magához hivatott és közölte, hogy egy hetem van arra, hogy betanuljam a következő szolgálati helyem szakmai részét, mert korrekt ajánlást kapott az elődömtől rólam. Majd kibújtam a bőrömből örömben. Akkor még volt kávé az alakulótér közelében, sör meg volt bőven, csak arra emlékszem, mindenki a vendégem volt. Gitárral a nyakamban ordítottuk, hogy „Ez a vonat most van indulóbastb stb.

fotó: Bakó Jenő

A körletünk ablaka

A kis „Rambo” palánta

Nem az elődöm van a képen, hanem jó barátom Vass Jóska (alias Jasin v. Gilmar) a „nyulaktól”

Állandó kimaradási - kilépési engedéllyel, akkor mentem-jöttem, ki - be a laktanyából amikor akartam.

Egy idő után már semmilyen formaságot nem kellett tennem ki- be lépésnél, sokszor még tisztelegni is elfelejtettem, természetesen a kötelező napi postai szolgálatot elvégezve -levelek, csomagok, újságok szétosztva a parancsnoki épületben és a századoknál egyéb bevásárlások cigi, borotva, papírzsepi, stb.). Ja és volt egy szolgálati "biciklim és egy aktatászkám", körbe karikáztam Szekszárdot nap mint nap és nagyon sok emberrel megismerkedtem.

Aranyosak voltak a Korzós eladó lányok, mert „pult alól” mindig be tudtam szerezni az Amo szappant, Wilkinson pengét, Brut arcszeszt stb. Mert, ha havonta nem vittem volna legalább egy alkalommal be ezeket a tiszteknek, akkor lehet, hogy másként néztek volna rám.

Félreértés ne essék fillérre kifizették, csak akkor ezeket a termékeket elég nehéz volt beszerezni. Tehát olajozottan ment minden.

Mesélhetném még a történeteket, gondolom a velem egykorúak emlékeznek Csécsi József főtorzsórmesterre (képen) húúúúhozzáteszem mindenki szerette a maga módján.

Néhány embernek engedte csak meg a századnál, hogy Józsi bácsinak szólítsa, de azt is csak mikor jó kedve volt, illetve nem voltak szolgálati kötelezettségek.

Engem csak úgy hívott:

- *Citerás, gyere ide, húzzál valamit a fülembe amíg áztatom a bütykeimet!* -
Volt, hogy le is kellett faragnom pengével a lába kisujjáról a bőrkeményedést. Először csak néztem: *mi van? De miért ne, ez katonaság nem leánynevelde!*
Eleinte finomkodtam, nehogy belevágjak, aztán rám ordított:

- *Citerás vágd az anyja keservit, amíg nem buggyan ki a vér!*

Rengeteg történet van erről, de talán ezt majd egy másik alkalommal, vagy valaki más, aki akkor szolgált, visszaemlészik ezekre a történetekre. (Ha van köztetek olyan, aki ezt most olvassa üzenjen és átbeszéljük).

Nagyon egyedi történetek, abban biztos vagyok. Persze volt sok szomorú helyzet, baleset, öngyilkosság, de ezeket én kihagynám, sajnos része volt a kettő év szolgálatnak ez is.

Eljött a leszerelés előestéje.

Aki volt katona az tudja, hogy ilyenkor mi történik a századoknál. Már senki nem volt "szomjas", én sem.

Gyakorlatilag 17 óra után már én sem mehettem volna ki a laktanyából, de hát már az egerek könnyét is megittuk. Valaki elkiabálta magát - na kimegy ki a laktanyából piáért? Hozzáteszem, már civilbe voltunk átöltözve.

- *Megyek éééén* - mondtam
- *Hülye vagy a kapun nem engednek ki* - mondták többen, de én erősködtem, hogy megoldom.

Akkor kettő sippanttyút rám állítottak az „öregcsontok” nehogy valami hülyeséget csináljak, még csak véletlenül se tudjak lemenni a századtól a lépcsőn (első emelet). Többször tettem kísérletet, hogy lemegeyek aztán majd csak kijutok valahogy a kapun. Az őrzőim mindig megfogtak.

Egyszer sikerült őket kijátszani, aztán már a laktanya udvarán is voltam, irány a kapu.

- *Helló, mindjárt jövök, nektek mit hozzak?* - szóltam oda határozottan a kapuszolgnak

Szerintem azok nem hittek a szemüknek, vagy nem ismertek meg civilben, csak annyit tudtak mondani

- *Ho-hozzál ke-ke-kettő sört.*

Bevásároltam indulok vissza a laktanyába, de a buszmegállóban összefutottam valakivel, aki nagyon közel állt hozzám akkoriban.

Aztán érkezett a „se kép se hang” hatás, mert akkorra már az előző kortyikák kezdtek bizseregni az agyamban, ugyanis reggel óta nem ettem egy falatot sem. Később arra eszméltem fel, hogy a buszon ülök, Keselyűs végállomás következik és fogom egy bájos leány kezét, aki csak ennyit mondott:

- *Vissza kellene menned!*

Hallgattam rá, a sofőr is ismert, úgyhogy gond nélkül visszajutottam a laktanyába, a szolgálat is megkapta kettő sörét.

Felvittem a századhoz az aktatáskányi cseresznyepáleszt és akkor eszméltem rá, hogy ha akkor engem „megfognak”, leszerelés előtti nap kiszököm a laktanyából, civilben a városban, hosszú lett volna még a „katonai szolgálat”.

A leszerelés reggele

Az elődöm szakaszvetőként szerelt le, én viszont honvédként. Többször „elő akartak rántani”, de sikerült meggyőzőnöm a felettesemet, hogy nehogy előterjesszen az előléptetésre, mert akkor olyat teszek, hogy még őt is lefokozzák.

Tudtam, hogy ha valaki „kromplivirággal” szerel le, évente akár többször behívják kiképzésre. Nem érdekelt a kromplivirággal járó büszkeség és számos előnye.

Említettem már, hogy előző nap délután 4 óra körül a laktanyában átöltözhattünk civilbe, mert az „angyalbőr” felszerelést leltár szerint le kellett adni.

Mint minden reggel pontban 6 órakor most is megszólalt az ébresztő csengő, kb. akkora volt, mint egy kisebb fazék.

Egy sima átaludt éjszaka után is rettenetes volt a hangja, de most valami borzalmas fájdalom hasított a fülünkbe, kb. mintha egy dobtárral hosszú sorozatot engedtek volna el a fülem mellett 10 centiméterre.

Mikor kinyitottam a szemem, csak arra gondoltam „ezt túléltem”, de abban a pillanatban, amikor megmozdultam, iszonyú fájdalom hasított a gyomromba és a fejembe. No, ezzel nem voltam egyedül. Mindenki keservesen jajgatott.

A 24 fős körlet, olyan volt, mint egy csatamező, nem csak a hangok miatt, hanem ahogy kinézett. Fantáziátokra bízom.... nem-nem, az kevés amire gondoltál, szorozd be még a duplájával.

- *Adjatok valami kaját!* -. Száraz kenyérhéj, meg ami maradt, szó szerint kukáztunk. A gyomorsav úgy támadt, hogy szinte égette a nyelőcsövemet.

A civil ruhám szépen összehajtogatva várt a stokin. Mint kiderült a „sippanttyúknak” ki volt adva, hogy akit kell, vetkőztessenek le, a civil ruhát pedig „élére állítva” a stokin helyezték el.

Jött a parancs, gyülekező, irány a vasútállomás. Megrohantuk a restit, érdekes módon mindenki teát kért.

Annyi teát a kettő év alatt nem ittunk, mint akkor. A restis rutinból felkészült, mert tudta ma, leszerelés napja van.

Geiger hadnagy, aki kikísért bennünket az állomásra, odajött hozzám és félhangosan csak annyit súgott nekem:

- *Tudod, hogy a tegnapi napot megúszta? Ilyenről még nem hallottam, hogy ezt valaki meg merte volna csinálni.*

Ránéztem és majdnem visszabőfiztem a teát. Mindketten tudtuk miről van szó, hátba veregetett, megbocsájtó mosollyal az arcán, csóválta a fejét.

Kiadta az utolsó parancsot

- *Gépjárműre (vonatra)!*

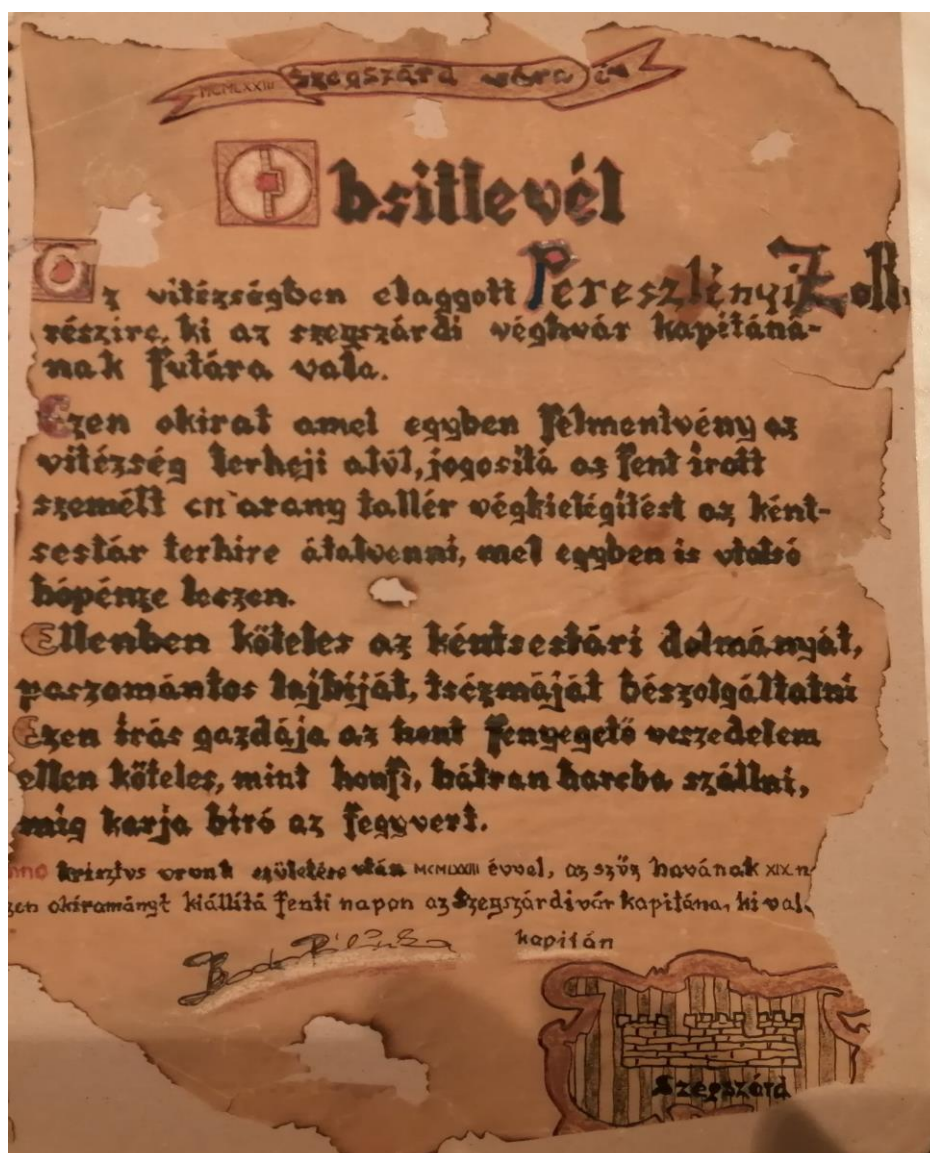
- *Értettem.*

Kemény, de igazságos tiszt volt. Néhány évvel volt csak öregebb tőlünk akkoriban végzett az akadémián. Kb. 25 év elteltével egy rádióriport kapcsán találkoztunk („nagy egymásba borulás volt”), most nyugállományú ezredes.

a leszerelés után egy héttel.

Következő héten már jöttem is vissza Szekszárdra. Aztán a zenekarok Turmix, majd Derby, közben jött Szilvia és a „nagy pályás élet”. A többit gondolom sokan tudjátok.

Azóta már rég megkaptam az obsitot, mármint a hivatalosat, de ezt ott, egy katonatársam készítette. Szolgálatból elbocsátó levél, amit a kiszolgált katonáknak adtak a szolgálat befejezésének igazolásaként.

Akkor sokáig azt hittük, elvettek az életünkből kettő évet, de most már ki merem jelteni, ránk fért. Köszönöm Bakó Jenőnek a fotót (laktanya bejárata) hiszen ez a fotó indította el a fejemben azt az emléksorozatot, amit most elmeséltem Nektek. Köszí, hogy elolvastad.